

Komşu Mahallelerdeki Konut Fiyat Farklılıklarının Mekansal Analizlerle İncelenmesi: Ankara Çankaya İlçesi Örneği

Investigating Housing Price Differences in Adjacent Neighborhoods Using Spatial Analysis: The Case of Ankara's Çankaya District

Ayşe Giz Gülnerman Gengeç^{1*}, Tuğba Memişoğlu Baykal¹

¹Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Tapu Kadastro Yüksekokulu, Tapu Kadastro Bölümü, 06500 Yenimahalle/Ankara.

ARAŞTIRMA MAKALESİ

*Sorumlu yazar:

Ayşe Giz Gülnerman Gengeç
ayse.gulnerman@hbu.edu.tr

doi: 10.48123/rsgis.1731127

Yayın süreci

Geliş tarihi: 30.06.2025
Kabul tarihi: 20.09.2025
Basım tarihi: 27.09.2025

Özet

Bu çalışma, konut piyasasında yakın bölgeler arasındaki satılık fiyat farklılıklarını araştırarak bu durumu mekânsal analizlerle incelemektedir. Ankara'nın Çankaya ilçesi çalışma alanı olarak belirlenmiş ve konut satış birim (m²) fiyatları için Endeksa web sayfası veri kaynağı olarak kullanılmıştır. 2020-2024 yıllarına ait mahalle bazlı konut fiyat değişimleri incelenirken, Getis-Ord ve Lokal Moran's I mekânsal analiz teknikleri kullanılmıştır. Getis-Ord analizi ile incelenen yıllarda konut fiyatlarındaki yüksek ya da düşük fiyat kümelenmeleri ortaya çıkarılmış, Lokal Moran's I yöntemiyle ise yakın bölgeler arasındaki fiyatların mekânsal otokorelasyonu tespit edilmiştir. Bu çalışma, Çankaya ilçesindeki konut satış fiyatlarının yıllara göre mekânsal dağılımını ortaya koyarak tutarlı kümelenme örüntülerini ve ayrılan bölgeleri belirlemiştir. Bulgular, konut piyasasındaki bölgesel dinamiklerin anlaşılmasına katkı sağlayarak yatırım ve planlama kararları için mekânsal temelli bir analiz sunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Konut piyasası, Mahalle bazlı konut fiyatı analizi, Getis-Ord Gi*, Lokal Moran's-I

Abstract

This study investigates the differences in asking prices between nearby areas in the housing market and examines this situation through spatial analyses. The district of Çankaya in Ankara is selected as the study area, and data on unit sale prices per square meter are obtained from the Endeksa website. Neighborhood-based housing price changes for the years 2020–2024 are analyzed using the spatial analysis techniques of Getis-Ord and Local Moran's I. While the Getis-Ord analysis revealed clusters of high or low pricing during the examined years, the Local Moran's I method identified the spatial autocorrelation of prices between neighboring areas. This study reveals the spatial distribution of housing sale prices in Çankaya district over the years, identifying consistent clustering patterns as well as diverging areas. The findings contribute to understanding regional dynamics in the housing market and offer a spatially grounded analysis to inform investment and planning decisions.

Keywords: Housing market, Neighborhood-level housing price analysis, Getis-Ord Gi*, Local Moran's-I

1. Giriş

Barınma hakkı küresel ölçekte en temel insan haklarından biri olarak kabul edilmektedir (UN-Habitat, 2009; United Nations, 1948). Bu hakkın sağlanabilmesi konut piyasasındaki konut sayısı ve nüfus ve hane halkı büyüklükleri ile doğrudan ilişkilidir (Erçetin, 2022). Günümüzde barınma hakkı sadece herhangi bir yerde konut ihtiyacının karşılanması olarak görülmemekte, aynı zamanda vatandaşların sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarını da kapsayıcı şekilde değerlendirilmektedir (Kutsal & Polatoğlu, 2023). Kentsel alanda barınma ihtiyacını karşılanması için vatandaşın tercihlerini yönlendirebilecek çeşitli kriterler (erişilebilirlik, sosyal donatı alanlarının zenginliği, güvenlik, kentsel canlılık

vb.) göz önünde bulundurulmaktadır (Memiş, 2019; Sarkar & Jana, 2023). Kentsel alandaki barınma ihtiyaçını karşılamak için dikkate alınan kriterler, konut satış birim fiyatlarında farklılıklara yol açmakta ve bu durum, konut piyasasında mekânsal olarak ayrışan alt piyasa yapılarının oluşmasına neden olmaktadır. Teoride belirlenen bu tercihler ve Birinci Coğrafiya Yasası: “Her şey her şeyle ilişkilidir, ancak yakın olan şeyler, uzak olanlara göre daha güçlü bir ilişkiye sahiptir.” (Tobler, 2004) düşünüldüğünde komşu alanlarda benzer bir fiyatlama ve piyasa oluşacağı düşünülmektedir. Ancak kentsel alan yapılı evre haricinde insan algısını şekillendirebilen farklı perspektiflere sahip olabilir ve bu konut piyasasında düzenli bir fiyatlama görülmeyebilir. Dahası konut piyasasında suni fiyatlama, kentsel alanda yenileme, yeniden yapılaşma gibi veride ya da mekânsal alanda çarpıcı değişiklikler olabilir. Bu değişikler de konut piyasasında tutarsız fiyatlamaların görülmesine, benzer alanlarda haksız fiyat farklılıklarının ortaya çıkmasına sebep olarak piyasada algı yönetimine sebep olabilir.

Bu çalışmanın amacı, Ankara ili ankaya ilçesinde yer alan birbirine yakın bölgelerdeki konut satış birim fiyatlarını inceleyerek konut piyasasındaki fiyatlamaların yıllara göre tutarlılığını araştırmaktır. Yapılan mekânsal otokorelasyon ve mekânsal kümeleme analizleri ile çalışma konut fiyat piyasasındaki tutarsız fiyat değişimlerini zaman-mekân perspektifinde ortaya koyarak, bu desenlerin olası nedenlerinin (suni fiyatlama, kentsel dönüşüm, yenileme vb.) gelecekteki çalışmalarda araştırılmasına zemin hazırlamaktadır. Küresel ve lokal mekânsal otokorelasyon analizi ile verinin mekânda rastgele dağılıp dağılmadığı, birbirine yakın olan bölgelerin birbirlerine göre durumları test edilir. Böylece birbirine komşu bölgelerin birbirlerine göre fiyatlarının yüksek ya da düşük olma durumları anlaşılabilir. Mekânsal kümeleme analizi ile benzer mekânsal örüntüleri belirlemek ve bu örüntüleri kümelemek için kullanılır. Bu sayede Ankara ili ankaya ilçesinde bir araya gelen benzer konut fiyatlarına sahip bölgeler (sıcak, soğuk, nötr olarak) tespit edilebilir.

1.1. Literatür zeti

Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) tabanlı mekansal kümeleme yöntemleri, birçok alanda yaygın şekilde kullanılmaktadır. Bu alanlardan birisi de konut piyasasındaki zamana bağlı fiyat değişiminin tespiti ve gelişen ya da gelişmekte olan alanların tespit edilerek alım-satım işlemlerinin kolayca yapılabilmesine olanak sağlayan analizler yürütmektir. Özellikle mekânsal kümeleme yöntemleri fiyat değişimlerinin nerelerde meydana geldiğinin belirlenmesinde ve nedenlerini mümkün olduğunca açıklayan işlikilerin kurulmasında kolaylık sağlamaktadır.

Literatür incelendiğinde, bu konuda birçok yayına rastlanmaktadır. Bu çalışmalardan bazıları CBS’nin kümeleme yöntemleriyle yürütülen alışmalarken, bazıları da CBS’nin farklı analiz avantajlarından yararlanılarak gerçekleştirilen çalışmalar niteliğindedir (Tablo 1). Ülkemiz açısından düşünüldüğünde konumsal kümeleme yöntemleriyle gerçekleştirilen çalışmaların mevcutta olduğu ancak sıcak nokta kümeleme analizleriyle yürütülerek karşılaştırılmalı olarak sunulduğu çalışmaların sayısının az olduğu gözlemlenmektedir. Dolayısıyla bu çalışma ile Ankara ili özelinde CBS’ye dayalı kümeleme analizleri yürütülerek konut satış fiyatlarının nerelerde daha fazla nerelerde daha az olduğunun tespiti yapılarak kıyaslamalı bir analiz yürütülmüştür. Böylece bölgesel farklılıkları daha iyi tespit edebilmek, elde edilen mahalle bazlı kümelemeler ile sağlanmışır. Bu alışma hem ilgili il açısından hem de ülke genelinde benzer nitelikteki bir satış çerçevesine sahip iller için altlık oluşturabilecektir.

Tablo 1. Literatür zeti

Çalışma	Yıl	alışma alanı	Veri		Kullanılan Yöntem
			Yıl-Dönem	Nitelik	
(Basu & Thibodeau, 1998)	1998	Dallas, Texas	1991:4 (Ekim-Aralık dönemi) ile 1993:1 (Ocak-Mart dönemi)	5000 Konut satış işlem fiyatları	Hedonik yöntem, Küresel otokorelasyon, Genelleştirilmiş en küçük kareler yöntemi (EGLS), En Küçük Kareler Yöntemi (OLS)
(Eğdemir, 2001)	2001	İstanbul, Türkiye	1997	15 ilçede Konut satış fiyatları	oklu Regresyon Analizi
(Vui, 2006)	2006	Johor Bahru, Malezya	-	125 Bireysel teraslı ünite	oklu Regresyon Analizi (GIS-MRA)
(Bitter vd., 2007)	2007	Tucson, Arizona, ABD	2000	15.986 kayıtlı Konut satış fiyatları	Mekansal Genişleme Yöntemi ve Coğrafi Ağırlıklı Regresyon (GWR)
(Huang vd., 2010)	2008	Calgary, Kanada	2002 - 2004	Konut satış fiyatları	OLS, Zamansal Ağırlıklı Regresyon (TWR) ve Coğrafi ve Zamansal Ağırlıklı regresyon (GTWR)
(Hanink vd., 2012)	2012	Çin	2000	Konut satış fiyatları	Hedonik Yöntem ve GWR

Tablo 1’in devamı

Çalışma	Yıl	Çalışma alanı	Veri		Kullanılan Yöntem
			Yıl-Dönem	Nitelik	
(De Bruyne & Van Hove, 2013)	2012	Belçika	2001	Belçika’nın 589 belediyesindeki konut fiyatları	Coğrafi engellerin konut fiyatları üzerindeki açık etkisini gösteren bir model
(Manganelli vd., 2014)	2014	Potenza, İtalya,	2008 - 2010	280 Konut emlak işlemi	GWR
(Boza, 2015)	2015	Ankara, Türkiye	2010 - 2011	Konut fiyatları	Eşzamanlı Mekânsal Otoregresyon, GWR ve OLS’ye dayalı Hedonik Konut Değerleme modelleri
(Tuna vd., 2015)	2015	Ankara, Türkiye	11 Aralık 2011- 23 Nisan 2012	Konut fiyatları, nüfus bilgileri, konutlara ait 42 parametre bilgisi	Lineer Regresyon
(Hu vd., 2016)	2016	Wuhan, Çin	Ocak 2003 - Aralık 2013	10 yıllık bir Konut arazi fiyatı panel veri seti	GWR
(Li vd., 2017)	2017	Wuhan, Çin	01 Ocak 2005- 31 Ocak 2015	4638 yeni konut birimi ve 7752 liste fiyatı	Kernel Density Estimation, IDW, En Yakın Komşu Yöntemi, GWR
(Kok vd., 2018)	2018	Malezya	2002 - 2015	Konut fiyatları	Yapısal Vektör Otoregresif Regresyon (SVAR) yöntemi
(Yang vd., 2018)	2018	Dalian, Çin	Aralık 2016	Konut özelliklerine dair örnek veriler ve Dalian’ın altyapı ve ulaşım ağına dair veriler	GWR
(Barreca vd., 2018)	2018	Torino, İtalya	2011- 2017	3071 Konut ilanı verileri ve inşa yılı ile fiziksel durum verileri	Moran’s I, Anselin Local Moran’s I, OLS
(Cao vd., 2019)	2018	Singapur	Makale açık erişime sahip olmadığından veri bilgisine erişilemedi	Kamu konutları ikinci el satış fiyatları	OLS, Öklid mesafesi temelli (ED-temelli) GWR modeli ve seyahat süresi temelli GWR modeli
(Wang vd., 2019)	2019	Taitung, Tayvan	2013 - 2017	3533 Gayrimenkul işlem fiyatı	Hedonik fiyat yöntemi, Mekansal gecikme ve Mekansal hata modeli, Moran’s I, Anselin Local Moran’s I
(Cellmer vd., 2019)	2019	Varşova, Polonya	2013 - 2017	288 Tek ailelik evlerin satış işlem fiyatları	OLS, Mekansal otoregresif model ve GWR
(Liu vd., 2020)	2020	Wuhan, Çin	2010 - 2018	Wuhan’ın ana kentsel alanındaki 619 konut sitesine ait veriler	GTWR
(Genç, 2021)	2021	Trabzon, Türkiye	2020	42 mahallede 372 Konuta ait konut fiyatları ve fiyata etki eden 21 bağımsız değişken	GWR
(Aydinoğlu vd., 2021)	2021	İstanbul-Kocaeli, Türkiye	2015 - 2020	Cadde bazındaki arsa rayiç verileri	Moran’s I Getis-Ord Gi* Anselin Local Moran’s I
(Bagheri & Shaykh-Baygloo, 2021)	2021	İsfahan, İran	2018	Konut başına metrekare fiyatı, mahalle düzeyinde 40 kriter	Ana bileşen analizi (PCA), OLS ve GWR
(Souza vd., 2021)	2021	Salvador, Brezilya	Aralık 2020 – Ocak 2021	27949 daire ve 3726 evin satış fiyatları	Getis-Ord Gi*, Anselin Local Moran’s I
(Şişman & Aydınoğlu, 2022)	2022	İstanbul-Kocaeli, Türkiye	01 Ocak 2019- 09 Mart 2020	200.000 Emlak değeri içeren 121 kriter	Boxplot tekniği, Pearson Korelasyon tekniği, Mekansal Kısıtlı Çok Değişkenli Kümeleme Analizi

Tablo 1'in devamı

alıŖma	Yıl	alıŖma alanı	Veri		Kullanılan Yöntem
			Yıl-Dönem	Nitelik	
(Wang vd., 2022)	2022	Shunde, Çin	Shunde İlçe Arazi İdaresi'nden 2003, 2006 ve 2010	Arazi fiyatı güncelleme veritabanı verileri— toplamda 653 örnek alandan 1498 konut fiyatı	Mekansal-zamansal model (FSTM)
(Habash & Unanoğlu, 2022)	2022	Türkiye	01 Ocak 2010 – 31 Aralık 2020	Nüfus, enflasyon, GSYİH ve faiz oranı (bağımsız deĖiŖkenler) ve 10 yıllık Konut Fiyat Endeksi (bağımlı deĖiŖken)	VIF (oklu Doğrusal Bağlantı) Testi, CUSUM Testi, Regresyon ve oklu Regresyon Testi, Normallik Testi, Nokta Grafiği Testi, White Heteroskedastisite Testi, Otokorelasyon (Durbin-Watson) Testi, Heteroskedastisite Testi, Birim Kök Testi, Kolmogorov-Smirnov Testi, Korelasyon Testi
(Iliopoulou & Feloni, 2022)	2022	Atina, Yunanistan	2020 yılının ilk çeyreği	4995 Konut satıŖ fiyatları ve konutlara iliŖkin büyüklük, yaŖ, kat sayısı, konum gibi bilgiler	Moran's I, Getis-Ord Gi*, GWR
(GneŖ & Apaydın, 2022)	2022	Ankara, Türkiye	13 Kasım 2021	2784 Konutun ilan fiyatlarını ve zellikleri	GWR
(İban, 2022)	2022	Mersin, Türkiye	Ocak 2021 - Haziran 2021	1002 rnek ve 43 Bağımsız deĖiŖken içeren bir veri kümesi	Random Forest, XGBoost, LightGBM ve Gradient Boosting
(Liu & Strobl, 2023)	2023	Zhuhai, Çin	2018	862 konut sitesindeki ortalama konut yeniden satıŖ fiyatları	Moran's I, OLS, GWR ve çok lekli Coğrafi AĞırlıklı Regresyon (MGWR)
(Toprak & Güngör, 2023)	2023	Kayseri, Türkiye	2022 Ocak ayı	Konutun çevresine, konutun içinde bulunduğu binaya ve konutun i özelliklerine iliŖkin bilgiler içeren 1365 veri	oklu Regresyon ve GWR
(Alkan vd., 2023)	2023	Antalya, Türkiye	2019	200 adet Gayrimenkul rneklem verisi	En Yakın KomŖuAlgoritması (KNN), Rastgele Orman (RF) ve Destek Vektör Makineleri (SVM)
(Soylu & Kaynak, 2024)	2024	Türkiye	2010 Ocak - 2021 Aralık dönemi	Ekonomik büyüme, enflasyon oranı, kur getirisi ve konut kredi faiz oranı, yapı kullanım izin sayıları	AR (3)-TGARCH (1,1) modeli
(Hazer vd., 2024)	2024	Yozgat, Türkiye	2022 ve 2023	TaŖınmaz verileri	Bayes Tekniği, Topluluk Regresyonu, ekirdek Regresyonu, Doğrusal Regresyon, DVM ve İgili Karar AĞacı Regresyonu
(Sadaa, 2024)	2024	Ankara, Türkiye	2022'nin son çeyreği	Konut satıŖ fiyatları	OLS ve GWR
(Ulucan vd., 2025)	2025	Niğde, Türkiye	2019 - 2022	676 konuta ait yapısal ve mekânsal zellikler	Yapay Sinir AĞları (ANN), RF, Karar AĞacı (DT) ve KNN

2. Materyal

2.1. AraŖtırma Bölgesi

AraŖtırma alanı olarak Ankara ilinin ankaya ilçesi seilmiŖtir. ankaya ilçesi Ankara'nın en eski yerleŖim yerlerini barındırmakta ve Ŗehrin merkezinde yer almaktadır. Ayrıca adrese dayalı kayıt sistemi (ADNKS) verilerine göre 2013-2024 yılları arasında Ankara'nın en kalabalık ilçesidir (Tablo 2) (Türkiye İstatistik Kurumu, 2025a).

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'nin konut satış istatistiklerine göre, Çankaya ilçesi 2020-2024 yılları arasında yıllık ortalama 23 bin satış ile açık ara en fazla konut satışına sahiptir. Çankaya'yı, en kalabalık ilçelerden Keçiören yıllık ortalama 20 bin, Mamak 17 bin ve Yenimahalle 14 bin konut satışı ile takip etmektedir (Türkiye İstatistik Kurumu, 2025b). Ankara nüfusunun %16'sından fazlasının yaşadığı bu bölgenin seçilmesinin başlıca sebebi, alım-satım işlemlerinin bu alanda fazla olması ve oldukça farklılık göstermesidir. Bu farklılıklar tespit edilerek mekânsal olarak ortaya konulmak istenmektedir. Böylece, konut fiyatlarının açıklanabilmesi ve veriden anlamlı çıkarımlar elde edilebilmesi için bir veri altlığı sağlanarak, gelişen ya da gelişmekte olan bölgelerin tespit edilmesi ve bu alanlarda kolaylıkla seçim yapılmasına olanak tanınmış olacaktır.

Tablo 2. Ankara ilçelerinde 2013-2024 yılları arasındaki nüfus değişimi

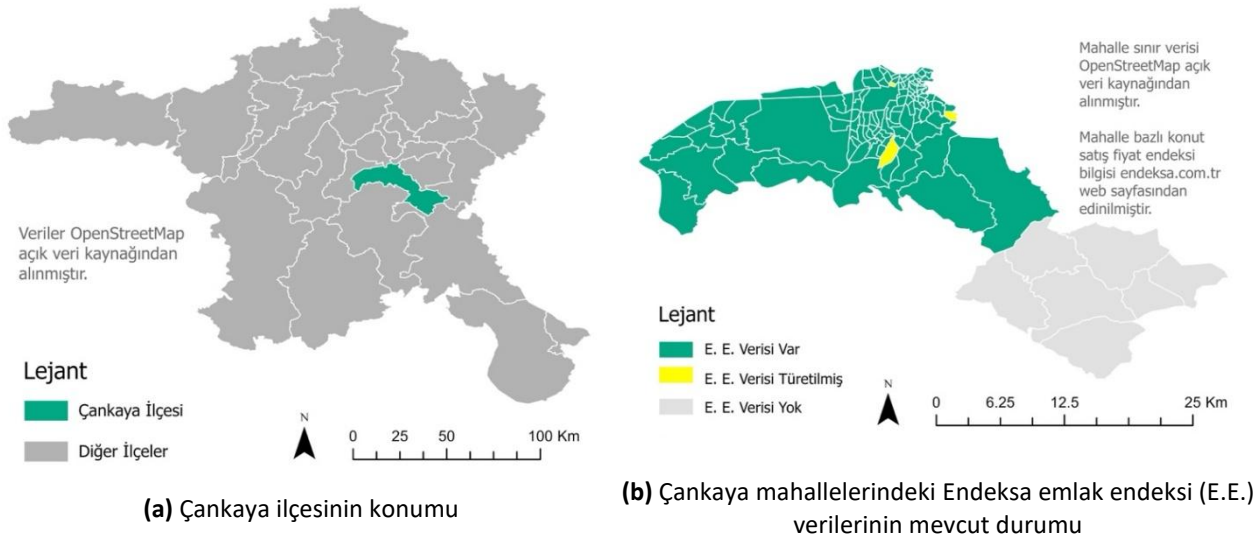
İlçe Adı	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Ortalama
Akyurt	28,349	29,403	30,245	31,541	32,863	34,588	36,123	37,456	38,588	40,625	43,918	44,541	35,687
Altındağ	359,597	361,259	363,687	365,842	371,366	370,024	389,510	396,165	407,675	413,994	412,267	414,893	385,523
Ayaş	12,997	13,018	12,678	12,276	12,289	15,540	13,900	13,686	13,093	12,998	15,581	13,670	13,477
Bala	23,138	22,142	21,618	21,533	21,682	33,644	30,280	25,780	22,966	20,521	28,704	21,893	24,492
Beypazarı	47,234	47,646	47,582	50,431	48,476	48,274	48,371	48,732	48,393	48,357	48,558	48,445	48,375
Çamlıdere	7,181	6,781	6,479	6,483	7,389	15,148	9,825	8,883	8,350	8,100	13,971	10,475	9,089
Çankaya	914,501	913,715	922,536	919,119	921,999	920,890	944,609	925,828	949,265	942,553	937,546	947,330	929,991
Çubuk	83,449	84,636	86,055	87,603	90,063	89,046	90,764	91,142	91,363	95,449	99,096	100,750	90,785
Elmadağ	43,873	43,666	43,776	44,166	45,513	45,349	45,557	45,122	44,236	44,379	45,034	45,133	44,650
Etimesgut	469,626	501,351	527,959	542,752	566,500	570,727	587,052	595,305	606,472	614,891	617,229	629,112	569,081
Evren	2,995	2,901	2,847	2,784	2,753	3,606	3,097	3,045	2,965	2,952	3,581	3,096	3,052
Gölbaşı	115,924	118,346	122,288	123,681	130,363	134,378	138,944	140,649	142,961	150,047	157,605	165,201	136,699
Güdül	8,921	8,626	8,392	8,282	8,050	10,074	8,892	8,438	8,155	8,079	10,014	8,521	8,704
Haymana	42,566	31,176	28,355	28,127	27,277	45,931	30,930	28,922	27,298	26,016	33,494	27,241	31,444
Kalecik	13,678	13,604	13,388	13,251	52,079	53,522	54,806	56,736	57,913	59,123	60,804	62,060	42,580
Kazan	45,879	47,224	51,764	50,746	12,897	13,450	13,234	12,941	12,502	12,794	13,296	12,801	24,961
Keçiören	848,305	872,025	889,876	903,565	917,759	909,787	939,161	938,568	942,884	939,279	923,404	932,128	913,062
Kızılcahamam	26,694	25,767	25,179	25,021	24,947	32,647	28,350	27,507	26,968	26,872	31,800	28,823	27,548
Mamak	568,396	587,565	607,878	625,083	637,935	647,252	665,978	669,465	682,420	687,535	682,279	686,777	645,714
Nallıhan	29,797	29,289	29,209	28,721	28,621	28,091	27,579	27,434	26,961	26,553	26,831	26,488	27,965
Polatlı	117,393	121,101	121,858	122,424	124,464	122,287	125,075	126,623	127,526	128,378	128,895	130,515	124,712
Pursaklar	123,857	129,152	133,961	137,808	142,317	143,055	150,488	157,082	159,676	162,389	161,926	165,665	147,281
Şereflikoçhisar	34,577	33,946	33,729	33,420	33,599	34,202	33,821	33,310	33,475	33,140	34,122	33,316	33,721
Sincan	484,694	497,516	506,950	517,316	524,222	518,893	535,637	549,108	561,411	572,609	571,889	590,309	535,880
Yenimahalle	591,462	608,217	632,286	644,543	659,603	663,580	687,093	695,395	703,809	704,652	701,638	714,866	667,262
Toplam	5,045,083	5,150,072	5,270,575	5,346,518	5,445,026	5,503,985	5,639,076	5,663,322	5,747,325	5,782,285	5,803,482	5,864,049	5,521,733

*En kalabalık ilçeler koyu yeşil ile ifade edilmiştir.

2.2. Veri

Çalışmada konut piyasasındaki fiyat değişiminin tespiti için kullanılan veriler, Endeksa ilan sayfasından elde edilmiştir (Endeksa, 2025). İlan sayfası mahalle bazlı emlak endeksi verilerini geriye dönük 4 yıla kadar web sayfası kullanıcılarına sunmaktadır. Dolayısıyla buradan hareketle çalışmada, analizler için kullanılacak veriler 2020 Aralık- 2024 Aralık arasında kalan 4'er aylık dönemler (Mart, Haziran, Eylül, Aralık) halinde, mahalle bazlı olarak elde edilmiş ve Microsoft Excel (*.xls) programında düzenlenmiştir. Bazı mahallere ait veriler bütünsel ya da kısmen yer almamaktadır (Şekil 1a). Bu şekilde veri eksikliği olan ve Şekil 1a'da gösterilen 3 mahallede (Sakarya Mahallesi, Orta İmrahor Mahallesi, Namık Kemal Mahallesi) ara değer kestirim yöntemi ile eksik veri tamamlanmıştır. Ancak çeperde yer alan mahallelerde (Akarlar Mahallesi, Evciler Mahallesi, Karahasanlı Mahallesi, Kömürcü Mahallesi, Yayla Mahallesi) bu yöntem teknik olarak uygulanamamıştır ve çalışma alanı dışında bırakılmıştır (Şekil 1b).

Mekansal analizlere altlık oluşturacak il, ilçe ve mahalle sınırları verisi, OpenStreetMap (OSM) açık verisi Overpass API kullanılarak elde edilmiştir (Raifer, 2025). 2013-2023 yılları arasında ilçelere bağlı nüfus değişiminin incelenmesi içinse Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine (ADNKS) bağlı nüfus verileri, TÜİK istatistik veri portalından edinilmiştir (Türkiye İstatistik Kurumu, 2025).

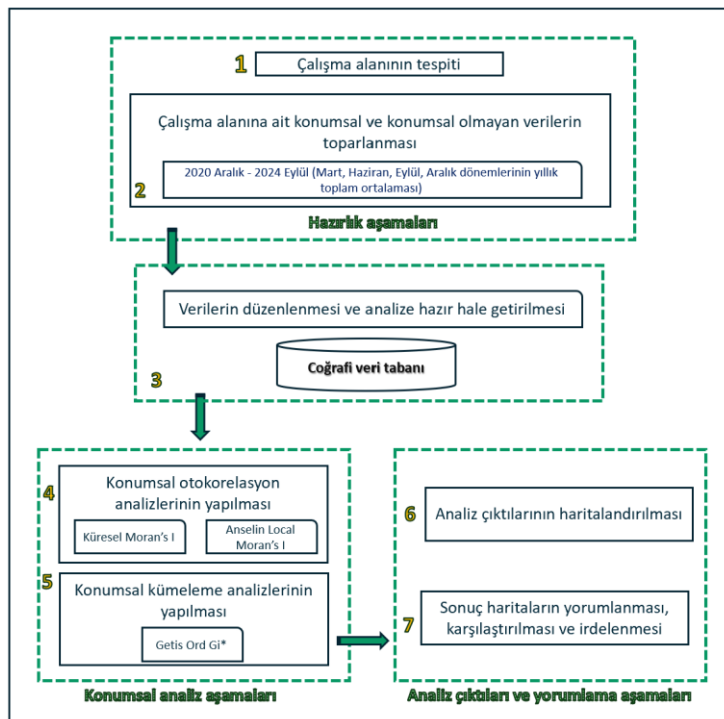

Şekil 1. Çalışma alanı

3. Metodoloji

Bu çalışmada nicel veriler (konut fiyatları) mekânsal istatistik yöntemleri ile analiz edilmiştir. Kullanılan veriler ikincil veri olup, Endeksa platformundan elde edilmiştir. Mekânsal veriler (ilçe ve mahalle sınırları) OSM’den alınmış ve CBS ortamında düzenlenmiştir. Çalışmada nitel veri kullanılmamış, ancak mekânsal desenlerin yorumlanmasında piyasa dinamikleri gibi olgular tartışılmıştır. Seçilen çalışma alanı için bu çalışmada aşağıdaki adımlar yürütülmüştür: (Şekil 2)

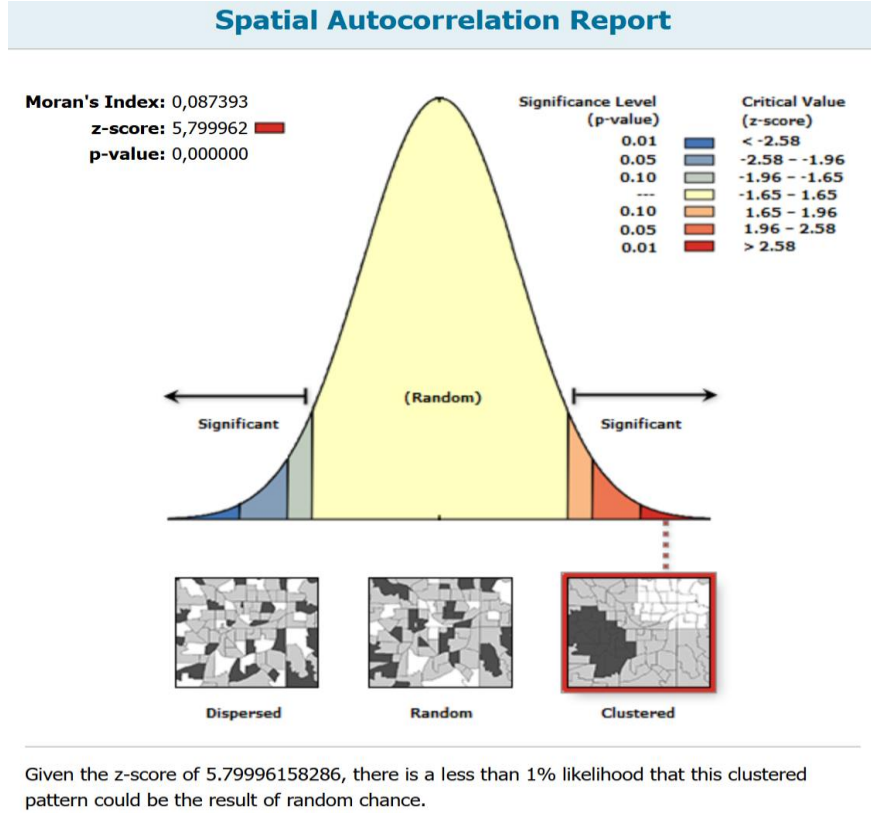
1. Çalışma alanının tespiti
2. Bölgeye ait konumsal ve konumsal olmayan verilerin toparlanması,
3. Verilerin düzenlenmesi, tek bir projeksiyon sisteminde birleştirilmesi ve Coğrafi veritabanına aktarılması
4. Konumsal otokorelasyon (Küresel Moran’s I ve Lokal Anselin Local Moran’s I) ile verilerin kümeleme eğiliminde olup olmadığının tespiti
5. Getis-Ord Gi* ve Anselin Local Moran’s I konumsal kümeleme analizlerinin ArcGIS Pro programında yürütülmesi
6. Analiz çıktıların haritalandırılması
7. Sonuç haritalarının yorumlanması, karşılaştırılması ve irdelenmesi

Şekil 2. Çalışmanın iş akış şeması

3.1. Küresel Konumsal Otokorelasyon (Küresel Moran's I)

Konumsal Otokorelasyon (Küresel Moran'ın I'i), hem özellik konumlarına hem de özellik değerlerine dayalı olarak mekansal otokorelasyonu aynı anda ölçen global bir kümeleme istatistiklerinden birisidir. Bir dizi özellik ve ilişkili bir öznitelik verildiğinde, ifade edilen desenin kümelenmiş, da ılmı  veya rastgele olup olmadığını değerlendirir. Moran'ın I Endeksi değerini ve hem z-puanı hem de p-değerini hesaplayarak bu endeksin önemini değerlendiren bir teknik niteliğindedir ( ekil 3) (ESRI, 2025a).

Şekil 3. Konumsal otokorelasyon (Küresel Moran's I'e göre) p ve z değerine göre örnek sonuçlar

Konumsal otokorelasyon, gözlemlenen endeks değerleri ile beklenen endeks değerleri hesaplayarak birbiri arasında kar ıla tırır. Aralarındaki farkın anlamlı olup olmadığını gösteren bir z-skoru ve bu skora karşılık gelen tablosal istatistik değeri olan p-olasılık değeri hesaplanır ve bu değerler üzerinden sonuçlar yorumlanır. Eğer sonuç normal bir dağılım eğrisinin sol ve sa  uçlarında ise bu noktalarda çok küçük p değerleri ile çok yüksek ya da çok düşük z değerleri bulunduğunu ifade eder. Dolayısıyla bu noktalarda rastgelelik olmadığı ve anlamlı bir durumun söz konusu olduğu tespit edilir (ESRI, 2025a). ESRI (2025a)'e göre mekansal otokorelasyon için Moran I istatistiği  u şekilde ifade edilir:

$$I = \frac{n}{S_0} \frac{\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n w_{i,j} z_i z_j}{\sum_{i=1}^n z_i^2} \quad (1)$$

Burada z_i özellik i için bir niteliğin ortalamasından $(x_i - \bar{X})$ sapmasıdır, $w_{i,j}$ özellik i ve j arasındaki mekansal a ırlıktır, n , toplam özellik sayısına eşittir, S_0 ise tüm mekansal ağırlıkların toplamını ifade eder (ESRI, 2025a).

$$S_0 = \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n w_{i,j} \quad (2)$$

ESRI (2025a)'ya göre istatistik için z_I puanı  u şekilde hesaplanır:

$$z_I = \frac{I - E[I]}{\sqrt{V[I]}} \quad (3)$$

Burada;

$$E [I] = -1 / (n - 1) \quad (4)$$

$$V [I] = E [I^2] - E [I]^2 \quad (5)$$

Burada, I istatistik veya gözlemlenen değerdir, $E[I]$ I istatistiğinin beklenen değeri (ortalaması) dır, $V[I]$ I istatistiğinin varyansdır.

3.2 Lokal Konumsal Otokorelasyon (Anselin Local Moran's I)

Mekansal Otokorelasyon (Moran'ın I) istatistiği, özniteliklerin konumları ve değerleri üzerinden mekansal otokorelasyonu küresel ölçekte aynı anda değerlendirir. Ancak, bu endeks, dağılımın hangi bölgelerde k melendi ini göstermez (Moran, 1950). Bu eksikliği gidermek amacıyla, bölgesel ölçekte dağılımın mekansal analizini yapmak için Anselin'in yerel Moran'ın I endeksi geliştirilmiştir (Anselin, 1995). Bu yöntem, her bir konum için anlamlılık testi ile bir istatistik sunar. Ayrıca, yerel istatistikler ile buna karşılık gelen küresel istatistik arasında orantılı bir ilişki kurar.

Anselin Local Moran'ın I istatistiği, ArcGIS küme ve aykırı değer analiz araçlarına uygulanarak yüksek veya düşük değerlere sahip özniteliklerin mekansal kümelerini tanımlar. Araç aynı zamanda mekansal aykırı değerleri de tespit eder. Her bir istatistiksel olarak anlamlı öznitelik için bu araç, Yerel Moran'ın I değeri, z -skoru, p -değeri ve küme türünü temsil eden bir kod hesaplar. Z -skorları ve p -değerleri, hesaplanan endeks değerlerinin istatistiksel anlamlılığını belirler (ESRI, 2025b). I istatistiği için pozitif bir değer, bir özniteliğin komşu özniteliklerle benzer şekilde yüksek ya da düşük değerlere sahip olduğunu gösterir; bu öznitelik, bir kümenin parçasıdır. Negatif bir I değeri ise, özniteliğin komşu özniteliklerle farklı değerlere sahip olduğunu belirtir; bu durumda öznitelik bir aykırı değeri temsil eder. Her iki durumda da küme veya aykırı değerin istatistiksel olarak anlamlı sayılabilmesi için özniteliğin p -değerinin yeterince küçük olması gerekir (ESRI, 2025b). Anselin'in Yerel Moran'ın I istatistiği, dört farklı kümelenme türünü ayırt eder:

HH -- istatistiksel olarak anlamlı yüksek değerler kümesi,

LL -- düşük değerler kümesi,

HL -- yüksek değerin çoğunlukla düşük değerlerle çevrili olduğu aykırı değer,

LH -- düşük değerin çoğunlukla yüksek değerlerle çevrili olduğu aykırı değer.

Anselin (1995) ve ESRI (2025b)'ye göre mekânsal ilişkinin Yerel Moran's I istatistiği  u şekilde verilmiştir:

$$I_i = \frac{x_i - \bar{X}}{S_i^2} \sum_{j=1, j \neq i}^n w_{i,j} (x_j - \bar{X}) \quad (6)$$

Burada x_i , i özelliğine ait bir niteliktir, $\bar{X}$ ilgili niteliğin ortalamasıdır, $w_{i,j}$ ise i ve j özellikleri arasındaki a ırlıktır:

$$S_i^2 = \frac{\sum_{j=1, j \neq i}^n (x_j - \bar{X})^2}{n - 1} \quad (7)$$

İstatistikler için z_{I_i} skoru  u şekilde hesaplanır:

$$z_{I_i} = \frac{I_i - E[I_i]}{\sqrt{V[I_i]}} \quad (8)$$

Burada,

$$E[I_i] = - \frac{\sum_{j=1, j \neq i}^n w_{i,j}}{n - 1} \quad (9)$$

$$V[I_i] = E[I_i^2] - E[I_i]^2 \quad (10)$$

3.3. Mekansal Kümeleme Yöntemi (Getis-Ord Gi*)

Getis-Ord Gi* istatistiği, riskli bölgelerin belirlenmesinde yaygın olarak kullanılan güçlü bir analiz yöntemidir. Bu yöntem, her bir kaza olayı için z-skoru ve buna karşılık gelen p-değeri içeren yeni bir çıktı veri kümesi oluşturur. Getis-Ord Gi* fonksiyonu, istatistiksel olarak anlamlı bir sıcak noktayı hem yüksek değerlere sahip olan hem de yüksek değerli komşularla çevrili bir konum olarak tanımlar. Bir öznitelik ve onun komşularının yerel toplamı, tüm çalışma alanındaki toplam değerle orantılı biçimde karşılaştırılır. Elde edilen yerel toplam, beklenenden anlamlı şekilde farklıysa ve bu fark tesadüfen oluşamayacak kadar büyükse, sonuç yüksek bir z-skoru ve düşük bir p-değeriyle ifade edilir. Bu durum, analiz edilen alanın istatistiksel olarak anlamlı bir sıcak nokta (veya soğuk nokta) olduğunu gösterir. Bu durum, istatistiksel olarak anlamlı bir yüksek yoğunlaşmayı (kümeleşmeyi) ortaya koymaktadır (Getis & Ord, 1992; Ord & Getis, 1995; ESRI, 2025c). Başka bir deyişle, veri kümesindeki her bir öznitelik için hesaplanan Gi* istatistiği bir z-skoru olarak ifade edilir. İstatistiksel olarak anlamlı pozitif z-skorlarında, z-skoru ne kadar yüksekse, yüksek değerlerin (sıcak noktaların) kümelenmesi o kadar yoğundur. Benzer şekilde, istatistiksel olarak anlamlı negatif z-skorlarında ise, z-skoru ne kadar düşükse, düşük değerlerin (soğuk noktaların) kümelenmesi o kadar yoğundur (Getis & Ord, 1992; Ord & Getis, 1995). Getis & Ord (1992) ve Ord & Getis (1995)'e göre Getis-Ord yerel istatistiği şu şekilde ifade edilir:

$$G_i^* = \frac{\sum_{j=1}^n w_{i,j} x_j - X^- \sum_{j=1}^n w_{i,j}}{S \sqrt{\frac{[n \sum_{j=1}^n w_{i,j}^2 - (\sum_{j=1}^n w_{i,j})^2]}{n-1}}} \quad (11)$$

Burada, x_i öznitelik j için olan değeridir, w_{ij} öznitelik i ile j arasındaki mekansal ağırlıktır, n ise toplam öznitelik sayısını ifade eder.

$$X^- = \frac{\sum_{j=1}^n x_j}{n} \quad (12)$$

$$S = \sqrt{\frac{\sum_{j=1}^n x_j^2}{n} - (X^-)^2} \quad (13)$$

Gi* istatistiği, doğrudan bir z-skoru olarak hesaplanır; ek bir işleme gerek yoktur. Bu istatistik, her bir öznitelik için bir z-değeri üretir. Daha yüksek z-değerleri, daha uzun bir zaman diliminde meydana gelen herhangi bir olayın kümelenildiğini gösterirken, daha düşük z-değerleri ise, belirli bir alan çevresinde daha kısa bir sürede gerçekleşen çok sayıda olaya işaret eder.

4. Bulgular

4.1 Konut Fiyatlarına Ait Değerlerin İstatistik Değerlendirmesi

Ankara ili Çankaya ilçesine ait temin edilen veriler ile bu bölümde öncelikle istatistiksel sorgulamalar gerçekleştirilmiştir. Çalışmada Çankaya ilçesinde bulunan Akarlar Mahallesi, Evciler Mahallesi, Karahasanlı Mahallesi, Kömürcü Mahallesi, Yayla Mahallesi hariç tüm mahalleler için elde edilen konut satış fiyatları ile ortalama, maksimum, minimum ve standart sapma gibi analizler yürütülerek mevcut satışların istatistiği irdelenmiştir (Tablo 3). Buna göre maksimum fiyat yıllar arasında katlanarak artarken, minimum ve maksimum arasında ayırt edici fiyatlamaların 2023 ve 2024 yıllarında ortaya çıktığını göstermektedir.

Tablo 3. Konut satış fiyatlarının zamana bağlı istatistiksel değerlendirme sonuçları

Yıl	Minimum (TL/m ²)	Maksimum (TL/m ²)	Ortalama (TL/m ²)	Standart sapma (TL/m ²)
2020	1775	10986	3679.56	1446.98
2021	1585	14085	4565.37	2034.95
2022	3756	31431	12086.45	4755.20
2023	9513	59360	24318.02	8328.58
2024	11801	95450	33244.08	13106.39

4.2 Küresel Konumsal Otokorelasyon Analiz Sonuçları

Çalışmanın bu bölümünde konumsal otokorelasyon analizi konut satışlarının belirlendiği tüm yıllar için ayrı ayrı yürütülmüştür ve analiz için kullanılan verinin kümelenme eğilimi gösterip göstermediği tespit edilmiştir. Analiz için, Küresel Moran's I (Spatial autocorrelation) istatistiği ele alınmış ve yöntemde komşuluk ilişkileri ilkesinde ters mesafe yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen z ve p değeri ile analizlerde kullanılacak verilerin kümelenme eğiliminde olduğu hatta yüksek anlamlılık düzeyinde mevcut olduğu kümelendiği gözlemlenmektedir. ArcGIS Pro programında gerçekleştirilen analiz sonuçlarına ait konumsal otokorelasyon değerleri Tablo 4'te sunulmuştur.

2020-2024 yılları arasındaki mekânsal otokorelasyon düzeylerini gösteren Tablo 4, her yıl için Moran-I değeri, beklenen değer, varyans, z-skoru ve p değerini sunmaktadır. Bu çizgeye göre tüm yıllarda Moran-I değeri 0'ın üzerinde ve beklenen değerden oldukça uzaktır. Bu sonuç pozitif mekânsal otokorelasyona işaret etmektedir. Başka bir deyişle konut fiyatlarının mekânsal kümelenme eğilimi olduğunu göstermektedir. Z-skoru her yıl için yüksektir ve p-değeri 0'dır. Bu da konu fiyatlarındaki mekânsal desenin rastlantısal olmadığını mekânsal dağılımın anlamlı olduğunu anlatır. Moran-I değeri en yüksek 2022 yılında görülürken, 2023 ve 2024 yıllarında biraz daha düşüktür. Bu durum, fiyatlardaki mekânsal desenin zamanla biraz azaldığını, ancak hala yüksek oranda seyrettiğini göstermektedir.

Tablo 4. Konut satış fiyatlarının yıllara bağlı konumsal otokorelasyon sonuçları

Yıl	Moran's Index	Expected Index	Variance	z-score	p-value
2020	0,17439	-0,00862	0,00038	9,45344	0,0000
2021	0,21534	-0,00862	0,00038	11,5350	0,0000
2022	0,23501	-0,00862	0,00038	12,4587	0,0000
2023	0,21758	-0,00862	0,00038	11,5979	0,0000
2024	0,19291	-0,00862	0,00038	10,4067	0,0000

4.3 Lokal Konumsal Otokorelasyon Analiz Sonuçları (Anselin Local Moran's I)

Çalışmanın bu aşamasında, kümelenme eğilimi gösteren veriler kullanılarak yıllara göre (2020-2024) konut satış fiyatlarına bağlı olarak analiz için, Anselin Local Moran's I (Kümelenme ve Aykırılık) istatistiği ele alınmış ve yöntemde komşuluk ilişkileri ilkesinde yine ters mesafe yöntemi kullanılmıştır (Şekil 4). Elde edilen sonuçlar Yüksek-Yüksek (HH), Yüksek-Düşük (HL), Düşük-Yüksek (LH) ve Düşük-Düşük (LL) olarak elde edilmiştir. Şekil 4'te görüldüğü üzere, kırmızı alanlar konut fiyatlarının zamana bağlı olarak yüksek seyrettiği bölgeleri; mavi alanlar düşük fiyatlı bölgeleri göstermektedir. Ara tonlar ise istatistiksel olarak aykırı değerleri temsil etmektedir.

Elde edilen sonuç çıktıları, Yüksek-Yüksek kümelenmelerin yüksek konut fiyatına sahip olan mahallelerin, aynı zamanda yüksek konut fiyatına sahip olan komşu mahalleler ile çevrili olduğu alanlar olduğu göstermektedir. Düşük-Düşük kümelenmeler, düşük konut fiyatına sahip olan mahallelerin, aynı zamanda düşük konut fiyatına sahip olan komşu mahalleler ile çevrili olduğu alanlar olduğu göstermektedir. Bunun yanında, Yüksek-Düşük aykırılıklar, yüksek konut fiyatına sahip olan mahallelerin, aynı zamanda düşük konut fiyatına sahip olan komşu mahalleler; Düşük-Yüksek aykırılıklar ise düşük konut fiyatına sahip olan mahallelerin, aynı zamanda yüksek konut fiyatına sahip olan komşu mahallelerle çevrelendiğini ifade etmektedir.

2020 yılına ait analiz sonuçları dikkate alındığında, Yüksek-Yüksek kümelenmenin 13 mahallede: Yaşamkent, Konutkent, Koru, Ümit, Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı Mah., Çayyolu, Mutlukent, Mustafa Kemal, Üniversiteler, Ahlatlıbel, Beytepe, Alacaatlı ve Söğütözü mahallelerinde yüksek anlamlılık düzeylerinde olduğu tespit edilmektedir. Bu yıl içinde düşük-düşük kümelenmelerin ise 63 mahallede meydana geldiği bu mahallelerin de çoğunlukla Çankaya ilçesinin merkezine ve kuzeydoğuda yer alan mahallelere denk geldiği gözlemlenmektedir. Ayrıca 13 mahallede (Yücestepe, Remzi Oğuz Arık, Güvenevler, Aziziye, Güzeltepe, Yıldızevler, Hilal, Çankaya, Gaziosmanpaşa, Barbaros, Büyükesat, Kazım Özalp, 50. Yıl mahalleleri) yüksek-düşük kümeleme ile yüksek konut alım-satım noktalarının etrafında düşük alım-satımların yer aldığı söylenebilir.

2021 yılına ait analiz sonuçları dikkate alındığında, Yüksek-Yüksek kümelenmenin ise 12 mahallede: Yaşamkent, Konutkent, Koru, Ümit, Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı Mah., Çayyolu, Mutlukent, Mustafa Kemal, Beytepe, Alacaatlı, Söğütözü ve Çukurambar mahallelerinde yüksek anlamlılık düzeylerinde olduğu tespit edilmektedir. Bu yıl içinde düşük-düşük kümelenmelerin ise 61 mahallede meydana geldiği bu mahallelerin de çoğunlukla Çankaya ilçesinin merkezine ve kuzeydoğusunda yer alan mahallelere denk geldiği gözlemlenmektedir.

Ayrıca 12 mahallede (Anıttepe, Yücestepe, Ayrancı, Güzelstepe, Remzi Oğuz Arık, Güvenevler, Aziziye, Çankaya, Gaziosmanpaşa, Barbaros, Büyükesat ve Kazım Özalp mahalleleri) yüksek-düşük kümeleme ile yüksek konut alım-satım noktalarının etrafında düşük alım-satımların yer aldığı söylenebilir.

2022 yılına ait analiz sonuçları dikkate alındığında, Yüksek-Yüksek kümelemenin ise 14 mahallede: Yaşamkent, Konutkent, Kuru, Ümit, Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı Mah., Çayyolu, Mutlukent, Mustafa Kemal, Beytepe, Alacaatlı, Ahlatlıbel, Söğütözü, Çukurambar ve Emek mahallelerinde yüksek anlamlılık düzeylerinde olduğu tespit edilmektedir. Bu yıl içinde düşük-düşük kümelemelerin ise 50 mahallede meydana geldiği bu mahallelerin de çoğunlukla Çankaya ilçesinin merkezine ve sağ üst köşede yer alan mahallelere denk geldiği gözlemlenmektedir. Ayrıca 13 mahallede (Yücestepe, Maltepe, Namık Kemal, Kavaklıdere, Remzi Oğuz Arık, Güvenevler, Aziziye, Çankaya, Gaziosmanpaşa, Barbaros, Büyükesat, Kazım Özalp ve Hilal mahalleleri) yüksek-düşük kümeleme ile yüksek konut alım-satım noktalarının etrafında düşük alım-satımların bunun yanında 2 mahallede (Balgat ve Oğuzlar mahalleleri) de düşük-yüksek kümeleme ile düşük konut alım-satım noktalarının etrafında yüksek alım-satımların yer aldığı söylenebilir.

2023 yılına ait analiz sonuçları dikkate alındığında, Yüksek-Yüksek kümelemenin ise 14 mahallede: Yaşamkent, Konutkent, Kuru, Ümit, Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı Mah., Çayyolu, Mutlukent, Mustafa Kemal, Beytepe, Alacaatlı, Ahlatlıbel, Üniversiteler, Söğütözü ve Çukurambar mahallelerinde yüksek anlamlılık düzeylerinde olduğu tespit edilmektedir. Bu yıl içinde düşük-düşük kümelemelerin ise 59 mahallede meydana geldiği bu mahallelerin de çoğunlukla Çankaya ilçesinin merkezine ve kuzeydoğusunda yer alan mahallelere denk geldiği gözlemlenmektedir. Ayrıca 12 mahallede (Anıttepe, Yücestepe, Remzi Oğuz Arık, Güvenevler, Aziziye, Güzelstepe, Barbaros, Çankaya, Gaziosmanpaşa, Kazım Özalp, Büyük Esat ve Karataş mahalleleri) yüksek-düşük kümeleme ile yüksek konut alım-satım noktalarının etrafında düşük alım-satımların yer aldığı söylenebilir.

2024 yılına ait analiz sonuçları dikkate alındığında, Yüksek-Yüksek kümelemenin ise 11 mahallede: Yaşamkent, Konutkent, Kuru, Ümit, Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı Mah., Çayyolu, Mutlukent, Mustafa Kemal, Beytepe, Alacaatlı ve Söğütözü mahallelerinde yüksek anlamlılık düzeylerinde olduğu tespit edilmektedir. Bu yıl içinde düşük-düşük kümelemelerin ise 60 mahallede meydana geldiği bu mahallelerin de çoğunlukla Çankaya ilçesinin merkezine ve kuzeydoğusunda yer alan mahallelere denk geldiği gözlemlenmektedir. Ayrıca 13 mahallede (Yücestepe, Remzi Oğuz Arık, Güvenevler, Aziziye, Çankaya, Güzelstepe, Barbaros, Yıldızevler, Gaziosmanpaşa, Büyükesat, Esatoğlu, Kazım Özalp ve Karataş mahalleleri) yüksek-düşük kümeleme ile yüksek konut alım-satım noktalarının etrafında düşük alım-satımların bunun yanında 1 mahallede (Yakupabdal Mahallesi) de düşük-yüksek kümeleme ile düşük konut alım-satım noktalarının etrafında yüksek alım-satımların yer aldığı söylenebilir.

Elde edilen çıktılar incelendiğinde yüksek-yüksek kümeleme alanlarının yıllar içinde pek çok yerde benzer olduğunu bunun yanında düşük-düşük kümelemelerinin de çokça yerde aynı mahallelere düştüğünü göstermiştir. Bunun yanında düşük-yüksek kümeleme alanlarının ise yıllar içinde yalnızca 2022 ve 2024 yıllarında gözlemlendiği tespit edilmiştir.

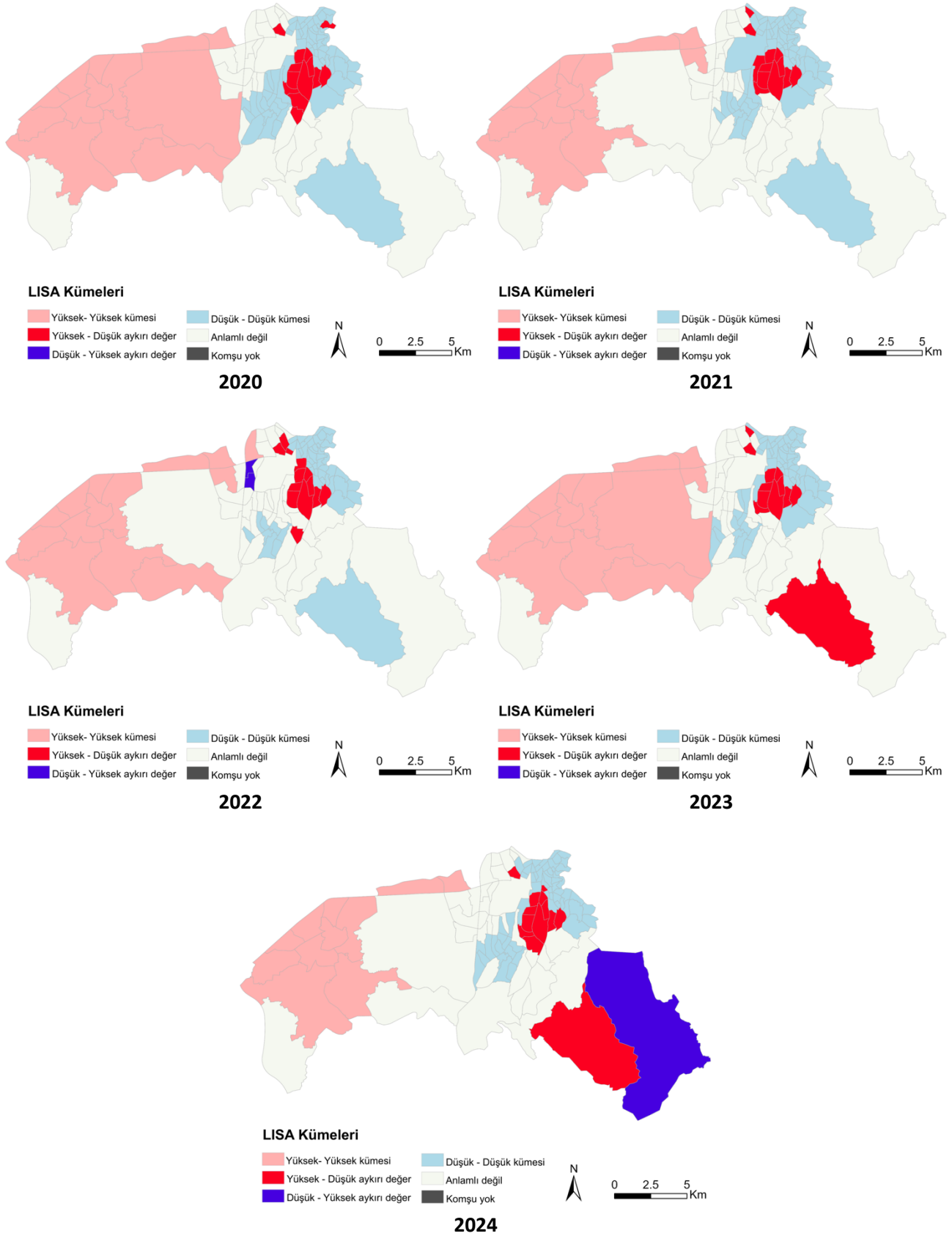
4.4. Konumsal Kümeleme Analiz Sonuçları (Getis-Ord Gi*)

Çalışmanın bu aşamasında, kümeleme eğilimi gösteren veriler kullanılarak yıl yıl (2020-2024) konut satış fiyatlarına bağlı olarak analiz için, Getis-Ord Gi* (Sıcak nokta analizi) istatistiği ele alınmış ve yöntemde komşuluk ilişkileri ilkesinde ters mesafe yöntemi kullanılmıştır (Şekil 5). Sonuçlar %90, %95 ve %99 güven aralıklarında sunulmuştur. Diğer yöntem ile kıyaslamak içinse sonuçlardan %99 güven aralığı dikkate alınarak her yıl ayrı ayrı değerlendirme yapılmıştır. Dolayısıyla kırmızı olarak tespit edilen alanların konut satışlarında fiyat değişimin en fazla olduğu alanları gösterirken mavi olan noktaların ise daha az olduğu noktalar olduğu söylenebilir.

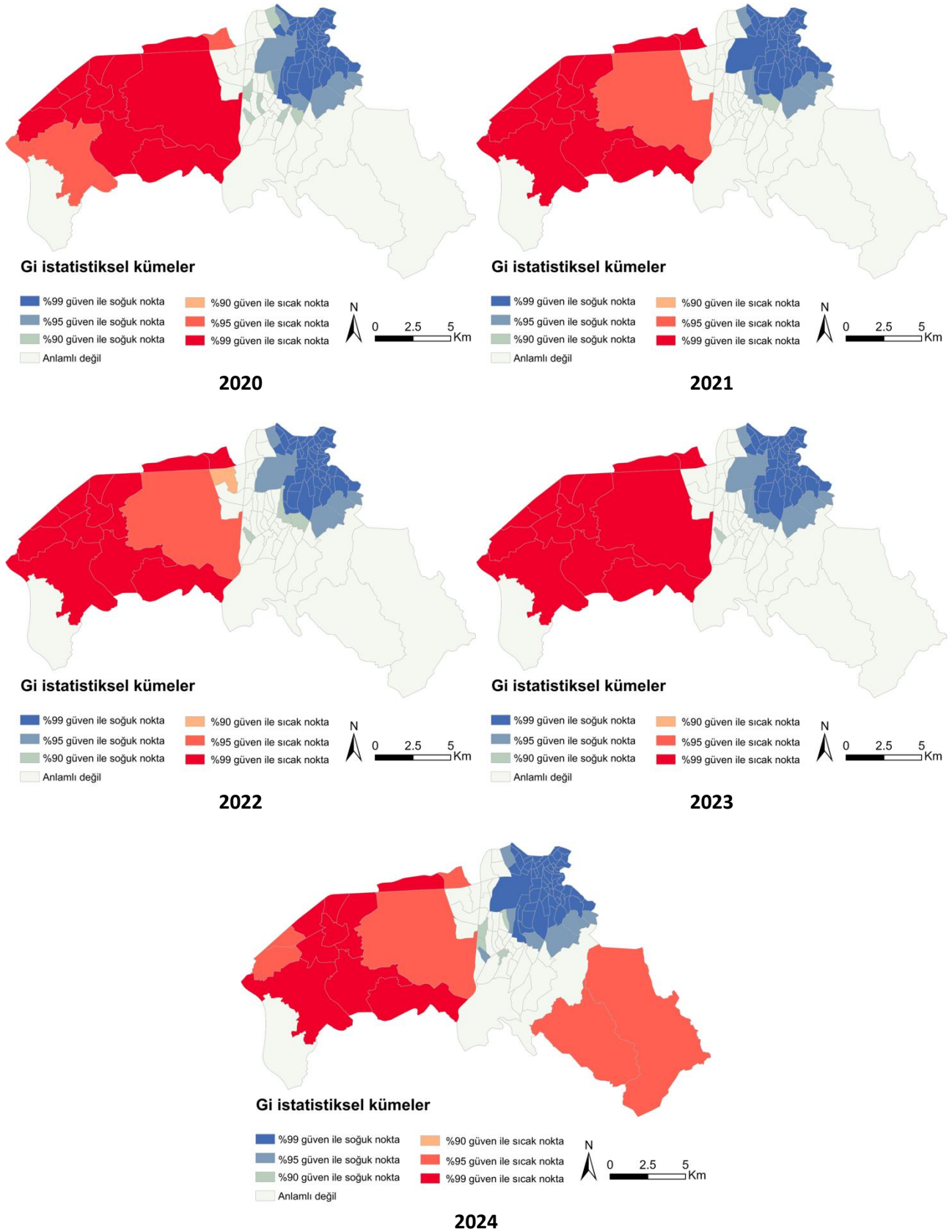
2020 yılına ait analiz sonuçları dikkate alındığında, konut piyasasındaki fiyat değişiminin en fazla kırmızı renkle gözüken 11 mahallede: Yaşamkent, Konutkent, Kuru, Ümit, Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı Mah., Çayyolu, Mutlukent, Mustafa Kemal, Üniversiteler, Ahlatlıbel, Beytepe mahallelerinde yüksek anlamlılık düzeylerinde olduğu tespit edilmektedir. Buna karşılık en az yoğun olan noktaların mavi renkle gösterilmiş olan 54 mahallede yer aldığı, bu noktaların ise çalışma alanının genellikle kuzeydoğusunda yer alan mahallelere denk geldiği gözükmektedir.

2021 yılına ait analiz sonuçları dikkate alındığında, konut piyasasındaki fiyat değişiminin en fazla kırmızı renkle gözüken 12 mahallede: Yaşamkent, Konutkent, Kuru, Ümit, Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı Mah., Çayyolu, Mutlukent, Mustafa Kemal, Ahlatlıbel, Beytepe, Söğütözü ve Alacaatlı mahallelerinde yüksek anlamlılık düzeylerinde olduğu tespit edilmektedir. Buna karşılık en az yoğun olan noktaların mavi renkle gösterilmiş olan 56 mahallede yer aldığı, bu noktaların ise yine çalışma alanının genellikle kuzeydoğusundaki mahallelere denk geldiği gözükmektedir.

2022 yılına ait analiz sonuçları dikkate alındığında, konut piyasasındaki fiyat değişiminin en fazla kırmızı renkle gözüken 12 mahallede: Yaşamkent, Konutkent, Kuru, Ümit, Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı Mah., Çayyolu, Mutlukent, Mustafa Kemal, Ahlatlıbel, Beytepe, Söğütözü ve Alacaatlı mahallelerinde yüksek anlamlılık düzeylerinde olduğu tespit edilmektedir. Buna karşılık en az yoğun olan noktaların mavi renkle gösterilmiş olan 55 mahallede yer aldığı, bu noktaların ise çalışma alanının genellikle yine kuzeydoğusundaki mahallelere denk geldiği gözükmektedir.

şekil 4. Anselin Local Moran's I analiz sonuçları

Şekil 5. Getis-Ord Gi* analiz sonuçları

2023 yılına ait analiz sonuçları dikkate alındığında, konut piyasasındaki fiyat değişiminin en fazla kırmızı renkle gözüken 13 mahallede: Yaşamkent, Konutkent, Kuru, mit, Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı Mah., Çayyolu, Mutlukent, Mustafa Kemal, Ahlatlıbel, Beytepe, niversiteler, Söğütözü ve Alacaatlı mahallelerinde yüksek anlamlılık düzeylerinde olduğu tespit edilmektedir. Buna karşılık en az yoğun olan noktaların mavi renkle gösterilmiş olan 55 mahallede yer aldığı, bu noktaların ise çalışma alanının genellikle yine kuzeydoğusundaki mahallelere denk geldiği gzmektedir.

2024 yılına ait analiz sonuçları dikkate alındığında, konut piyasasındaki fiyat değişiminin en fazla kırmızı renkle gözüken 9 mahallede: Kuru, mit, Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı Mah., Çayyolu, Mutlukent, Mustafa Kemal, Ahlatlıbel, Beytepe ve Alacaatlı mahallelerinde yüksek anlamlılık düzeylerinde olduğu tespit edilmektedir. Buna karşılık en az yoğun olan noktaların mavi renkle gösterilmiş olan 57 mahallede yer aldığı, bu noktaların ise çalışma alanının genellikle yine kuzeydoğusundaki mahallelere denk geldiği gzmektedir.

Elde edilen çıktılar incelendiğinde sıcak nokta alanlarının yıllar içinde genel olarak aynı noktalara denk geldiğini ancak son yıllarda sayısının mahalle bazında azaldığı görülmektedir. Özellikle 2024 yılında diğer yıllarda yüksek konut fiyatlarının gözüktüğü Yaşamkent ve Konutkent mahallerinde düşüşün meydana geldiği gözlemlenmektedir.

5. Sonuçlar ve İrdeleme

Bu alışma, literatürde sıcak nokta (hot spot) ve lokal otokorelasyon analizlerinin birlikte yürütülerek konut fiyatlarındaki lokal değişimlerin karřılařtırılmalđ biçimde ortaya konulduğu çalışmaların azlığından hareketle geliştirilmiştir. Çalışmanın, Getis-Ord Gi* ve Anselin Local Moran's I yöntemlerini ön planda tutarak analiz ve çıktılar üretmesi, Barreca vd. (2018), Aydınoğlu vd. (2021), Souza vd. (2021), Iliopoulou ve Feloni (2022) ve Liu ve Strobl (2023) gibi çalışmalarda kullanılan yöntemlerle benzerlik göstermektedir. Ancak söz konusu çalışmaların çoğu Avrupa, Çin veya Güney Amerika kentlerine odaklanırken; bu araştırma Ankara özelinde mahalle ölçeğinde yürütülerek bölgesel ve leksel açıdan farklılık ortaya koymaktadır. Bu yönüyle, yöntemsel benzerlikler taşısa da konunun Türkiye bağlamında ele alınması, literatüre zgn bir katkı sunmaktadır.

Tablo 1'deki diğer araştırmalar incelendiğinde, konut fiyatlarındaki mekânsal değişimlerin tespitinde yalnızca konumsal kümeleme yöntemlerinin değil, aynı zamanda hedonik modeller (Basu & Thibodeau, 1998; Boza, 2015), coğrafı ağırlıklı regresyon (Bitter vd., 2007; Genç, 2021; Güneş & Apaydın, 2022), zamansal/mekânsal modeller (Huang vd., 2010; Liu vd., 2020) ve makine öğrenmesi tabanlı yöntemlerin (İban, 2022; Alkan vd., 2023) de sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Bu eşitlilik, konut fiyat analizlerinde yöntemsel zenginliği ve potansiyel araştırma alanlarını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, bu çalışmada kullanılan sıcak nokta ve lokal otokorelasyon teknikleri, mevcut literatürdeki istatistiksel ve yapay zek tabanlı yöntemlerin yanında tamamlayıcı bir yaklaşım olarak değerlendirilmelidir.

Diğer açıdan, bu çalışmada farklı mekânsal istatistik teknikleri ile Ankara'nın en yüksek nüfusa sahip ankaya ilçesine ait konut satış fiyatları mahalle bazlı olarak araştırılmıştır. Çalışma ilçenin Ankara merkezine nispeten uzak olan batı kesimindeki konut kullanımının yoğun olduğu mahallelerde konut satış fiyatı bakımından tutarlı bir benzerlik olduğunu göstermektedir. Yıllara göre bu benzerlik farklılaşsa da merkeze nispeten uzak ve hala konut üretiminin yüksek oranda aktif olduğu Yaşamkent Mahallesi gibi alanlarda fiyat dalgalanmaları olduğu grlmştir. Konumsal kümeleme analizi ile ortaya konulan bir başka çıktı ise mekânsal koşşuluk ilişkilerine göre merkez bölgelerde konut fiyatlarında yüksek-düşük sınıflarının hemen her yıl görülmesidir. Buna karşın merkeze nispeten uzak olan batı kesiminde yüksek-yüksek sınıfı görülmektedir. ankaya ilçesinde ne çıkan bir diğer alan ise kuzeydoğu bölgesinde yer alan ve düşük-düşük fiyat ile kümelenen bölgedir. Bu düşük fiyatlı bölge Ankara'nın yüksek fiyatlı merkez mahallelerini sarmaktadır.

Lokal konumsal otokorelasyonda "yüksek-düşük" olarak tanımlanan mahalleler, koşşu mahallelere göre fiyatlarının yüksek olduğu alanları temsil etmektedir. Bu durum, teoride baz alınan Tobler'in Birinci Coğrafya Yasası'na aykırı bir sonuç ortaya koymaktadır. Özellikle kent merkezine yakın mahallelerde görülen bu yüksek-düşük alanlar; sosyal donatı alanlarına yakınlık, erişilebilirlik gibi özelliklerle doğrudan açıklanabilir. Bazı yıllarda ortaya çıkan "yüksek-düşük" tanımlı mahallelerdeki durum ise yeni kentsel dönüşüm projeleri ve altyapı yatırımları (ulaşım, enerji, evre, sosyal ve kültürel) ile ilişkilendirilebilir. Gelecekte yapılacak çalışmalarda, yıllara göre değişim gösterebilen bu alan tanımlarının nedenselliği bu kapsamlar çerçevesinde değerlendirilecektir.

Bu alışma konut fiyatlarını yıllık bazda inceleyerek konut fiyatlarındaki lokal değişimleri mekânsal olarak ortaya koymaktadır. Çalışma sonuçları ankaya ilçesinin batısındaki mahallelerin birçoğunda tutarlı bir fiyat hareketi görürken, merkez ve merkezi saran mahallelerde yıllar içerisinde fiyat açısından birbirinden ayrılaşan mahalleler görülmektedir. Bu alışma sonuçları kullanılan veri ile doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle veri kaynağındaki veri eksiklikleri çalışmanın limitlerinden biridir. Ayrıca kullanılan veri gerçek konut alım fiyatlarını değil konut için talep edilen satış fiyatlarını yansıtılmaktadır. Bu nedenle talep edilen konut fiyatları verisinde bölgesel maniplasyonlar olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Bunlara ek olarak mahalle bazlı konut arz oranı bilinmemektedir. Bu da verideki yanlılığın araştırılmasının önüne geçmektedir. Çalışma kentsel konut fiyat dinamiklerinin mekânsal olarak anlaşılması için yöntem ortaya koymaktadır.

Bu dinamiklerin anlaşılmaması konut fiyatlarının emsal yöntemi ile belirlenmesinde dikkat çekici bir girdi olarak kullanılabilir. Ayrıca konut fiyatlarının yıllara göre farklılaşması yatırımcıların risk alma seviyelerine göre tercihlerini yönlendirici bilgiler sunabilir.

Çalışmada kullanılan mahalle bazında birim metrekare fiyatları (TL/m²) Endeksa web sitesinden elde edilmiştir. Mahalle bazlı yapılan bu araştırma kapsamında konut tipi (müstakil, apartman), oda sayısı (1+1, 2+1, 3+1) gibi özellikler göz ardı edilmiştir. Bu tür bilgiler çoğunlukla mahalle bazlı konut arzındaki talep yönelimini ölçmek açısından önemli katkılarda bulunabilir. Ayrıca yapılı çevrenin tasarımı, sosyal donatıların ve ulaşım hatlarının varlığı ve erişilebilirliği gibi bir çok özellik konut fiyatlarındaki bu farklılıkları açıklamak için önemli girdilerdir. Gelecek çalışmalarda konutun tipi, oda sayısı, yapılı çevre, sosyal donatı, ulaşım gibi özellikler göz önünde bulundurularak, konut fiyatlarındaki değışimlerin bu özelliklerle açıklanabilirliği sorgulanacaktır.

Kaynaklar

- Alkan, T., Dokuz, Y., Ecemiş, A., Bozdağ, A., & Durduran, S. S. (2023). Using machine learning algorithms for predicting real estate values in tourism centers. *Soft Computing*, 27(5), 2601–2613. <https://doi.org/10.1007/s00500-022-07579-7>
- Anselin, L. (1995). Local Indicators of Spatial Association—LISA. *Geographical Analysis*, 27(2), 93–115. <https://doi.org/10.1111/j.1538-4632.1995.tb00338.x>
- Aydinoğlu, A. Ç., Şişman, S., & Yılmaz, Y. (2021). Taşınmaz Yönetiminde Arsa Rayi Değerindeki Zamansal Değişimin Konumsal Analiz Teknikleri ile İncelenmesi. *Afyon Kocatepe University Journal of Sciences and Engineering*, 21(3), 606–619. <https://doi.org/10.35414/akufemubid.892510>
- Bagheri, B., & Shaykh-Baygloo, R. (2021). Spatial analysis of urban smart growth and its effects on housing price: The case of Isfahan, Iran. *Sustainable Cities and Society*, 68, Article 102769. <https://doi.org/10.1016/j.scs.2021.102769>
- Barreca, A., Curto, R., & Rolando, D. (2018). Housing vulnerability and property prices: Spatial analyses in the turin real estate market. *Sustainability*, 10(9), Article 30368. <https://doi.org/10.3390/su10093068>
- Basu, S., & Thibodeau, T. G. (1998). Analysis of Spatial Autocorrelation in House Prices. *Journal of Real Estate Finance and Economics*, 17(1), 61–85. <https://doi.org/10.1023/A:1007703229507>
- Bitter, C., Mulligan, G. F., & Dall’erba, S. (2007). Incorporating spatial variation in housing attribute prices: A comparison of geographically weighted regression and the spatial expansion method. *Journal of Geographical Systems*, 9(1), 7–27. <https://doi.org/10.1007/s10109-006-0028-7>
- Boza, E. (2015). *Investigation of housing valuation models based on spatial and non-spatial techniques* [PhD thesis, Middle East Technical University]. YÖK Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi>
- Cao, K., Diao, M., & Wu, B. (2019). A Big Data–Based Geographically Weighted Regression Model for Public Housing Prices: A Case Study in Singapore. *Annals of the American Association of Geographers*, 109(1), 173–186. <https://doi.org/10.1080/24694452.2018.1470925>
- Cellmer, R., Belej, M., & Konowalcuk, J. (2019). Impact of a vicinity of airport on the prices of single-family houses with the use of geospatial analysis. *ISPRS International Journal of Geo-Information*, 8(11), Article 471. <https://doi.org/10.3390/ijgi8110471>
- de Bruyne, K., & van Hove, J. (2013). Explaining the spatial variation in housing prices: An economic geography approach. *Applied Economics*, 45(13), 1673–1689. <https://doi.org/10.1080/00036846.2011.636021>
- Eğdemir, F. G. (2001). *İstanbul’da konut fiyatlarının mekansal analizi* [Doktora tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi>
- Endeksa. (2025). *Ankara ili Çankaya ilçesi konut satış fiyatları*. 17 Ocak 2025’te <https://www.endeksa.com/tr/> adresinden alındı.
- Erçetin, C. (2022). Konut sorununa geçmişten bir bakış: yerel yönetimler ve konut sunumu. *İDEALKENT*, 13(37), 1410–1429. <https://doi.org/10.31198/idealkent.1177401>
- ESRI. (2025a). *How Spatial Autocorrelation (Global Moran's I) works*. 11 Nisan 2025’te <https://pro.arcgis.com/en/pro-app/latest/tool-reference/spatial-statistics/h-how-spatial-autocorrelation-moran-s-i-spatial-st.htm> adresinden alındı.
- ESRI. (2025b). *How Cluster and Outlier Analysis (Anselin Local Moran's I) works*. 11 Nisan 2025’te <https://pro.arcgis.com/en/pro-app/latest/tool-reference/spatial-statistics/h-how-cluster-and-outlier-analysis-anselin-local-m.htm> adresinden alındı.
- ESRI. (2025c). *How Hot Spot Analysis (Getis-Ord Gi*) works*. 11 Nisan 2025’te <https://pro.arcgis.com/en/pro-app/latest/tool-reference/spatial-statistics/h-how-hot-spot-analysis-getis-ord-gi-spatial-stati.htm> adresinden alındı.

- Genç, N. (2021). *Konut taşınmazların değerini etkileyen faktörlerin coğrafi ağırlıklandırılmış regresyon analizi ile CBS tabanlı irdelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi>
- Getis, A., & Ord, J. K. (1992). The Analysis of Spatial Association by Use of Distance Statistics. *Geographical Analysis*, 24(3), 189–206. <https://doi.org/10.1111/j.1538-4632.1992.tb00261.x>
- Güneş, T., & Apaydın, A. (2022). Spatial Heterogeneity in Housing Market: Ankara Metropolitan Area. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 63, 9–15. <https://doi.org/10.18070/erciyesiibd.1122568>
- Habash, A. Al, & Unanoğlu, M. (2022). Factors Influencing Prices of Residential Real Estate in Turkey. *Florya Chronicles of Political Economy*, 8(2), 153–172. https://doi.org/10.17932/iau.fcpe.2015.010/fcpe_v08i2002
- Hanink, D. M., Cromley, R. G., & Ebenstein, A. Y. (2012). Spatial Variation in the Determinants of House Prices and Apartment Rents in China. *Journal of Real Estate Finance and Economics*, 45(2), 347–363. <https://doi.org/10.1007/s11146-010-9262-3>
- Hazer, A., Bozdağ, A., & Atasever, Ü. H. (2024). Hiper-optimize edilmiş makine öğrenim teknikleri ile taşınmaz değerlemesi, Yozgat Kenti örneği. *Geomatik*, 9(3), 299–312 <https://doi.org/10.29128/geomatik.1454915>
- Hu, S., Yang, S., Li, W., Zhang, C., & Xu, F. (2016). Spatially non-stationary relationships between urban residential land price and impact factors in Wuhan city, China. *Applied Geography*, 68, 48–56. <https://doi.org/10.1016/j.apgeog.2016.01.006>
- Huang, B., Wu, B., & Barry, M. (2010). Geographically and temporally weighted regression for modeling spatio-temporal variation in house prices. *International Journal of Geographical Information Science*, 24(3), 383–401. <https://doi.org/10.1080/13658810802672469>
- Iban, M. C. (2022). An explainable model for the mass appraisal of residences: The application of tree-based Machine Learning algorithms and interpretation of value determinants. *Habitat International*, 128, Article 102660. <https://doi.org/10.1016/j.habitatint.2022.102660>
- Iliopoulou, P., & Feloni, E. (2022). Spatial Modelling and Geovisualization of House Prices in the Greater Athens Region, Greece. *Geographies*, 2(1), 111–131. <https://doi.org/10.3390/geographies2010008>
- Kok, S. H., Ismail, N. W., & Lee, C. (2018). The sources of house price changes in Malaysia. *International Journal of Housing Markets and Analysis*, 11(2), 335–355. <https://doi.org/10.1108/IJHMA-04-2017-0039>
- Kutsal, S., & Polatoğlu, Ç. (2023). Türkiye’de artan konut ihtiyacı ve konut sorununun dinamikleri. *Topkapı Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 133–158.
- Li, S., Ye, X., Lee, J., Gong, J., & Qin, C. (2017). Spatiotemporal Analysis of Housing Prices in China: A Big Data Perspective. *Applied Spatial Analysis and Policy*, 10(3), 421–433. <https://doi.org/10.1007/s12061-016-9185-3>
- Liu, F., Min, M., Zhao, K., & Hu, W. (2020). Spatial-Temporal variation in the impacts of urban infrastructure on housing prices in Wuhan, China. *Sustainability*, 12(3), Article 1281. <https://doi.org/10.3390/su12031281>
- Liu, N., & Strobl, J. (2023). Impact of neighborhood features on housing resale prices in Zhuhai (China) based on an (M)GWR model. *Big Earth Data*, 7(1), 146–169. <https://doi.org/10.1080/20964471.2022.2031543>
- Manganelli, B., Pontrandolfi, P., Azzato, A., & Murgante, B. (2014). Using geographically weighted regression for housing market segmentation. *International Journal of Business Intelligence and Data Mining*, 9(2), 161–177. <https://doi.org/10.1504/IJBIDM.2014.065100>
- Memiş, S. (2019). Tüketicilerin Konut Tercihini Etkileyen Faktörlerin AHP İle Ölçülmesi: Giresun İli Örneği. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 7(16), 783–796. <https://doi.org/10.33692/avrsyad.543867>
- Moran, P. A. (1950). Notes on continuous stochastic phenomena. *Biometrika*, 37(1–2), 17–23. <https://doi.org/10.1093/biomet/37.1-2.17>
- Ord, J. K., & Getis, A. (1995). Local Spatial Autocorrelation Statistics: Distributional Issues and an Application. *Geographical Analysis*, 27(4), 286–306. <https://doi.org/10.1111/j.1538-4632.1995.tb00912.x>
- Raifer, M. (2025). *Overpass API*. 11 Nisan 2025’te <https://overpass-turbo.eu/index.html> adresinden alındı.
- Sadaa, D. A. (2024). *Developing a GIS tool to analyze housing price variability in urban regions case study: Ankara* [Master thesis, Middle East Technical University]. YÖK Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi>
- Sarkar, A., & Jana, A. (2023). Interpreting the energy choices and environmental satisfaction determinants in low-income housing typologies: Cases from slums and slum rehabilitation housing of Mumbai, India. *Cities*, 143, Article 104576. <https://doi.org/10.1016/j.cities.2023.104576>
- Şişman, S., & Aydınöğlu, A. C. (2022). Improving performance of mass real estate valuation through application of the dataset optimization and Spatially Constrained Multivariate Clustering Analysis. *Land Use Policy*, 119, Article 106167. <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2022.106167>
- Souza, T. G. D., Fonseca, F. D. R., Fernandes, V. D. O., & Pedrassoli, J. C. (2021). Exploratory spatial analysis of housing prices obtained from web scraping technique. *International Archives of the Photogrammetry, Remote Sensing and Spatial Information Sciences - ISPRS Archives*, 43(B4-2021), 135–140. <https://doi.org/10.5194/isprs-archives-XLIII-B4-2021-135-2021>

- Soylu, A. T., & Kaynak, S. (2024). Konut Fiyatları ve De i kenli inin Modellenmesi: Türkiye  rne i. *Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi*, 10(2), 195–214.
- Tobler, W. (2004). On the first law of geography: A reply. *Annals of the Association of American Geographers*, 94(2), 304–310. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8306.2004.09402009.x>
- Toprak, M. F., & Güngör, O. (2023). Kayseri’de çoklu regresyon ve coğrafi ağırlıklı regresyon yöntemleri ile konutların toplu değerlemesi. *Turkish Journal of Remote Sensing and GIS*, 4(1), 114–124.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2025a). *Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS)*. 11 Nisan 2025’te <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr> adresinden alındı.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2025b). *Konut Satış İstatistikleri*. 11 Nisan 2025’te <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr> adresinden alındı.
- Tuna, M. F., Türk, T., & Kitapçı, O. (2015, 25–28 Mart). *Lineer Regresyon ve Coğrafi Bilgi Sistemleri Yardımıyla Ev Fiyatlarının Tahmin Edilmesi: Ankara  rne i* [Bildiri sunumu]. TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası 15. Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı, Ankara, Türkiye.
- UN-Habitat. (2009). *The Right to Adequate Housing. Fact Sheet No. 21/Rev.1*. Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR). <https://unhabitat.org/the-right-to-adequate-housing-fact-sheet-no-21rev1>
- Ulucan, A. G., Bozda , A., Karakoyun, M., & Alkan, T. (2025). Forecasting pandemic-induced changes in real estate market values through machine learning approaches. *International Journal of Strategic Property Management*, 29(3), 196–214. <https://doi.org/10.3846/ijspm.2025.24063>
- United Nations. (1948, December 10). *Universal declaration of human rights, article 25*. <https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>
- Vui, C. C. (2006). *Using geographical information system - multiple regression analysis - generated location value response surface approach to model locational factor in the prediction of residential property values* [Master thesis, Universiti Teknologi Malaysia]. Universiti Teknologi Malaysia Institutional Repository. <http://eprints.utm.my/5144/>
- Wang, W. C., Chang, Y. J., & Wang, H. C. (2019). An application of the spatial autocorrelation method on the change of real estate prices in Taitung city. *ISPRS International Journal of Geo-Information*, 8(6), Article 249. <https://doi.org/10.3390/ijgi8060249>
- Wang, L., Wang, G., Yu, H., & Wang, F. (2022). Prediction and analysis of residential house price using a flexible spatiotemporal model. *Journal of Applied Economics*, 25(1), 503–522. <https://doi.org/10.1080/15140326.2022.2045466>
- Yang, J., Bao, Y., Zhang, Y., Li, X., & Ge, Q. (2018). Impact of Accessibility on Housing Prices in Dalian City of China Based on a Geographically Weighted Regression Model. *Chinese Geographical Science*, 28(3), 505–515. <https://doi.org/10.1007/s11769-018-0954-6>